

PRENTSA-OHARRA NOTA DE PRENSA

2026ko MARTXOAK 17
17 de MARZO de 2026

HERRITARREN IRITZIA EUSKADIKO KONTZERTU EKONOMIKOAREN AURREAN

Euskadiko biztanleek aitortzen dute Euskadiko Kontzertu Ekonomikoaren ezagutza mugatua dutela, baina positiboki baloratzen dute

Euskadin bizi diren hamar pertsonatik seik adierazi dute Euskadiko Kontzertu Ekonomikoaren berri dutela, proportzio hori ia ez da aldatu 2008tik. Hala ere, oinarritzko ezagutza hori ez da homogenea populazioaren artean, eta alde nabarmenak ditu generoaren, adinaren, hezkuntza-mailaren, klase sozialaren, bizilekuaren edo jaiolekuaren arabera. Hala, gizonen % 69k diote Kontzertu Ekonomikoaren berri dutela, eta emakumeen % 51k. Oinarritzko ezagutza hori handitu egiten da adinarekin, ikasketa-mailarekin eta estatus sozioekonomikoarekin. Lurraldeka, Gipuzkoak ezagutza-maila txikiagoa du (% 53) Arabarekin eta Bizkaiarekin alderatuta. Bestalde, atzerrian jaio eta Euskadin bizi diren lau pertsonatik hiruk ez dute inoiz Kontzertu Ekonomikoaren berri izan.

Ekonomia Itunaren berri duten biztanle gehienek adierazi dute zerbait entzun dutela, eta Euskadiko biztanleen % 10ek soilik esan dute asko entzun dutela horri buruz. Horrek ezagutza orokorra mugatua dela adierazten du: biztanleriaren % 20k baino ez du bere burua nahiko informatutzat jotzen, eta % 4k baino ez du bere burua oso informatutzat. Ezjakintasuna nagusi den arren, hiru pertsonatik bik (% 68) Foru Aldundiak zuzen identifikatzen dituzte Euskadiko zerga nagusiak biltzeaz arduratzen diren erakunde gisa, hobekuntza nabarmena da, % 47k erantzun baitzion galdera horri zuzen 2011n.

Neurri handiagoan edo txikiagoan Kontzertu Ekonomikoari buruz entzun duten biztanleek balorazio positiboa egin dute, eta, 0-10 eskalan, 7,3ko batez besteko nota eman diote. Balorazio hori zertxobait handiagoa da gizonen artean (7,4), gizarte-klase altuarekin identifikatzen direnen artean (7,6) eta Bizkaian bizi direnen artean (7,4). Adierazi behar da balorazioa antzekoa dela 18-29 urteko gazteen eta 46 urtetik gorakoen artean; 30-45 urtekoen taldeak, berriz, puntuazio txikiagoa ematen dio (7,1). Kontzertu Ekonomikoarekiko identifikazio pertsonalaren mailari dagokionez, 10etik 6,8koa da batez bestekoa. Hau da, Kontzertu Ekonomikoarekiko identifikazio pertsonalaren maila haren balorazio orokorra baino txikiagoa da. Hala ere, korrelazioa ikusten da: balorazioa zenbat eta hobea izan, orduan eta identifikazio handiagoa dute pertsonak Kontzertu Ekonomikoarekin. Zehaztu behar da Kontzertu Ekonomikoarekiko lotura emozionala ahulagoa dela 45 urtetik beherako belaunaldien artean.

Herritarrek jabetzen dira Kontzertu Ekonomikoak autogobernurako eta ongizaterako duen garrantzia

Herritarrek onartzen dute Kontzertu Ekonomikoak garrantzi handia duela euskal autonomiaren garapenean. Izan ere, biztanleriaren % 61ek dio garrantzi handia duela, eta beste % 31k, berriz, nahiko garrantzitsua dela. 1999an galdera hori lehen aldiz egin zenetik, inoiz ez zaio Kontzertu Ekonomikoari orain bezainbesteko garrantzia eman. Ildo beretik, herritarren % 87k uste du Kontzertu Ekonomikoa onuragarria edo oso onuragarria izaten ari dela herritarrentzat. Datu hori ez dator bat 2010ean erregistratutako % 55arekin, eta horrek erakusten du nabarmen handitu dela haren onuren errekonozimendua.

Biztanleek positibotzat jotzen dute Kontzertu Ekonomikoaren egungo sistema; 0tik 10erako eskalan, 7,1eko batez besteko puntuazioa ematen diote. Puntuazio hori handiagoa da politikarekiko interesa duten pertsonen artean, gizarte-maila altuko pertsonen artean eta atzerrian jaiotako biztanleen artean. Hala ere, balorazio orokorraren lerro berean, 30-45 urte bitarteko biztanleek nota zertxobait baxuagoa ematen diote Kontzertu Ekonomikoaren egungo sistemari. Nolanahi ere, politikarekiko zenbat eta interes handiagoa izan, orduan eta ikasketa-maila handiagoa eta/edo maila sozioekonomiko handiagoa, orduan eta hobea da biztanleek Kontzertu Ekonomikoaren egungo sistemari buruz egiten duten balorazioa.

Hamar euskal herritarretik bederatzik uste dute Kontzertu Ekonomikoa Euskadiren autonomiaren oinarrietako bat dela. Biztanleriaren ia proportzio berak baliabide ekonomikoen kudeaketan tresna eraginkorra dela uste du, eta azken hamarkadetan herritarren ongizatea hobetzen lagundu duela onartzen du. Gainera, herritar gehienek uste dute baliabide ekonomikoak lurraldearen eta herritarren beharretara egokitzeko aukera ematen duela, eta Kontzertu Ekonomikoa blindatzeko eta garatzeko nahia agertzen du. Pertzepzio horien adostasunean ia ez dago belaunaldien arteko alderik. Hala ere, hamarretik bik uste dute Espainiako Estatuari ordaintzen zaion kupo ez dela bidezkoa eta nahikoa, horrek adierazten du ez dagoela adostasun maila bera kupoaren inguruan.

PRENTSA-OHARRA NOTA DE PRENSA

2026ko MARTXOAK 17
17 de MARZO de 2026

Kontzertu Ekonomikoa autokudeaketaren, eskubide historikoaren, egonkortasunaren eta ongizatearen ikurra da, eta herritar gehienek autogobernua zabaldu nahi dute

Biztanleriak Kontzertu Ekonomikoari lotzen dizkion identitate-ezaugarri nagusien artean autokudeaketa eta autogobernua (% 90), zuzenbide historikoa (% 83), euskal nortasuna (% 81) eta, neurri txikiagoan, Espainiako Estatuarekiko mendekotasuna (% 33) nabarmentzen dira. Baliabideen kudeaketari dagokionez, biztanleriak Kontzertu Ekonomikoa garapen eta egonkortasun ekonomikoarekin (% 87), errentaren aitorpenarekin eta zergen ordainketarekin (% 87) eta subiranotasun eta autonomia fiskalarekin (% 85) lotzen du. Halaber, biztanleek Kontzertu Ekonomikoari egozten diote ongizatearen eta bizi-kalitatearen zati handi bat (% 85), zerbitzu publikoak eta pertsonen zaintza (% 82), azpiegituren garapena (% 82) eta, neurri txikiagoan, industria-sarearen errotzea (% 73). Belaunaldi gazteenek lotzen dute gehien Kontzertu Ekonomikoa Euskal Herriaren eskubide historikoarekin eta Espainiako Estatuarekiko mendekotasunarekin, baina baita garapen eta egonkortasun ekonomikoarekin eta ongizatearekin eta bizi-kalitatearekin ere. 65 urtetik gorako biztanleak dira, ordea, euskal nortasunarekin gehien lotzen dutenak.

Kontzertu Ekonomikoak ekar diezazkiokeen onura pertsonalei buruz modu irekian galdetzean, biztanleriak nabarmentzen du osasunaren, fiskalitatearen eta zergen, gizarte-zerbitzuen eta ongizatearen esparruetan duela eraginik handiena beren bizitzetan. Beste eremu garrantzitsu batzuk ere aipatu dira, hala nola azpiegiturak eta garraioa, ekonomia eta garapen ekonomikoa eta hezkuntza eta prestakuntza. Hala eta guztiz ere, herritarren % 18k ez daki onura pertsonalik ekartzen dion, eta % 7k dio ez diola ekarpenik egiten. Belaunaldien ikuspegitik, 30 eta 45 urte bitarteko pertsonak garrantzi handiagoa ematen diote fiskalitateari eta zergei. Horren arrazoiak izan liteke talde hori gehiago jabetzea Kontzertu Ekonomikoak etxebizitza bat erosterakoan eskaintzen dituen zerga-abantailez.

Autogobernuari dagokionez, herritarren % 87k uste dute Kontzertu Ekonomikoak Euskadiren autogobernuaren alde egiten duela, eta horretan bereziki nabarmentzen dira goi-mailako ikasketak dituzten, maila sozioekonomiko altua duten eta politikarekiko interesa duten gazteak. Kontzertu Ekonomikoak autogobernuaren alde egiten duela uste dutenek erabakitzeko eta kontrolatzeko gaitasuna azpimarratzen dute. Aitzitik, autogobernuari kalte egiten diola uste dutenek diote Euskadik gehiegi ordaintzen diola Espainiako Gobernuari, eta, neurri txikiagoan, estatuarekiko akordioak ez direla betetzen.

Azkenik, biztanleriaren % 57k autogobernu-maila handiagoa nahi dute etorkizuneko Euskadirentzat, ehuneko horrek gora egiten du politikarekiko interesa duten pertsonen artean, emakumeen artean, Gipuzkoako biztanleen artean eta 65 urtetik gorakoen artean. Aitzitik, euskal herritarren % 34k oraingo autogobernu-mailari eutsi nahi diote. Biztanleriaren lehentasunak oso antzekoak dira Euskadiren finantza- eta zerga-autonomiaz galdetzean.

Ikerketa honen **fitxa teknikoa** argitaratutako txostenean kontsulta daiteke. 2025eko maiatzaren 12tik 17ra, Euskadin, 18 urtetik gorako herritarrei egindako 1.230 telefono-inkestak osatzen dute lagina.

Lagin-errorea +%2,86 da Euskadi osorako, % 95,5eko konfiantza-mailarekin, eta $p=q=0,5$.

OHARRA: Txosten osoa Prospekzio Soziologikoen Kabinetearen webgunean aurki daiteke:

http://www.euskadi.eus/azterlan_sociologikoak